

KORRALDUS

25. jaanuar 2019 nr 1-3/19/160

Sanitaarkaitseala vähendamine - Kaberneeme tee 9

I. ASJAOLUD

Jöelähtme Vallavalitsus on esitanud Keskkonnaametile taotluse Harju maakonnas Jöelähtme vallas Kaberneeme külas Kaberneeme tee 9 kinnistul (kinnistusraamatu registriosa number 6840302, katastritunnus 24505:001:0630; edaspidi *Kaberneeme tee 9 kinnistu*) olemasoleva puurkaevu PRK0009530 sanitaarkaitseala vähendamiseks 50 meetrilt 10 meetrini puurkaevust. Veehaarde sanitaarkaitseala vähendamise taotlus on Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis registreeritud 02.08.2018 kirja nr 14-4/18/12956 all.

Nimetatud puurkaevu sanitaarkaitseala $R=50$ m ulatub Harju maakonnas Jöelähtme vallas Kaberneeme külas lisaks Juhani kinnistule (registriosa number 7329402, katastritunnus 24505:001:0499, edaspidi *Juhani kinnistu*) veel avalikult kasutatavale teele - 11263 Kaberla-Kaberneeme tee (registriosa number 9271450, katastritunnus 24505:001:0565) ja hoonestatud elamumaa sihtotstarbega katastriüksustele Kaberneeme tee 26 (registriosa number 6706802, katastritunnus 24505:001:0433), Kaberneeme tee 24 (registriosa number 9607002, katastritunnus 24505:001:0634), Kaberneeme tee 22 (registriosa number 9244302, katastritunnus 24505:001:0635), Rahvamaja tee 2 (registriosa number 2125602, katastritunnus 24505:001:1930), Kaberneeme tee 7 (registriosa number 3237802, katastritunnus 24505:001:1942), Rahvamaja tee 4 (registriosa number 3237702, katastritunnus 24505:001:1941) ja Kaberneeme tee 13 (registriosa number 7329502, katastritunnus 24505:001:0501); kokku üheksale katastriüksusele. Juhani kinnistu omanik on mitmeid kordi pöördunud puurkaevu sanitaarkaitseala vähendamise ettepanekuga Kaberneeme tee 9 kinnistu omaniku poole, kuid kahjuks ei ole omanik oma keeldumisest või nõusolekust siiani ei kirjalikult ega suuliselt teada andnud.

Tulenevalt keskkonnaministri 16.12.1996 määruse nr 61 „Veehaarde sanitaarkaitseala moodustamise ja projekteerimise kord ning sanitaarkaitsealata veevõtukohta hooldusnõuded põhjavee kaitseks“ (edaspidi *määrus nr 61*) punktist 3.6 lahendab lahkkelid sanitaarkaitsealal kehtivate majandustegevuse kitsenduste ja sanitaarkaitseala piiride kohta Keskkonnaamet, Keskkonnaministeerium või kohus.

Sanitaarkaitseala mõistet, ulatust ja selle moodustamise korda käsitletakse veeseaduse (edaspidi *VeeS*) §-s 28 ja määruses nr 61. Veeseaduse (edaspidi *VeeS*) § 28 lõikes 2 on sätestatud veehaarde sanitaarkaitseala ulatus. Veehaarde sanitaarkaitseala muutmiseks tuleb esitada Keskkonnaametile vastavasisuline taotlus. Taotluse veehaarde sanitaarkaitseala ulatuse muutmiseks saab esitada puurkaevu omanik ja/või maaomanik, kelle kinnistul puurkaev asub, aga ka isik, kelle õigusi

sanitaarkaitseala kitsendab, põhjendades taotluses oma puutumust. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lg 1 järgi korraldab omavalitsusüksus antud vallas ruumilist planeerimist, veevarustust ja kanalisatsiooni, mistõttu veehaarde sanitaarkaitseala muutmise taotluse esitamine Jõelähtme Vallavalitsuse poolt on õiguslik. Kuna veehaarde sanitaarkaitseala muutmise taotluse on esitanud isik, kes ei ole veehaarde omanik, ega ka kinnistu omanik, millel veehaare asub ning taotlusele ei olnud lisatud maaomaniku kirjalikku nõusolekut sanitaarkaitseala muutmiseks, pöördus Keskkonnaamet 28.08.2018 maaomaniku poole selgitades, et Keskkonnaametile kätte saadava info kohaselt pole antud puurkaevu osas seatud servituute teiste maaüksuste kasuks, mis tõendaks, et antud puurkaevu vett tarbib lisaks mõni naaberkiinnistu (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 28.08.2018 nr 14-4/18/12956-2 all). Lisaks ei ole puurkaevust PRK0009530 veevõtuks taotletud ja antud vee erikasutusluba, mis annab alust järeldada, et puurkaevust PRK0009530 tarbitakse põhjavett vähem kui 5 m³ ööpäevas. VeeS § 28 lõike 3 kohaselt sanitaarkaitseala ei moodustata, kui vett võetakse põhjaveekihi alla 10 m³ ööpäevas ühe kinnisasja vajaduseks. Sellise veevõtukoha hooldusnõuded põhjavee kaitseks on kehtestatud määruse nr 61 p-ga 4. Seega kehtiva seadusandluse alusel peaks sellisel juhul puurkaevule kehtima 10 meetrine hooldusala.

Keskkonnaamet palus 28.08.2018 kirjas nr 14-4/18/12956-2 puurkaevu omanikku, et kui ta on seisukohal, et puurkaevule peaks kehtima rangemad nõuded, kui 10 meetrine hooldusala, esitada vastavasisuline dokumentatsioon hiljemalt 2 nädala jooksul ehk hiljemalt 11.09.2018 Keskkonnaametile.

Puurkaevu PRK0009530 omanik vastas 10.09.2018 saadetud kirjas (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis kirja nr 14-4/18/12956-4 all), et ei ole nõus puurkaevu PRK0009530 50 meetrise sanitaarkaitseala muutmisega hooldusalaks ning lisas, et koostamisel on Jõelähtme vallas Juhani kinnistu üldplaneeringut muutev detailplaneering ning üldplaneeringut muutvale detailplaneeringule pole tehtud keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) eelhinnangut ega algatatud *KSH*-d, lisades et üldplaneeringut muutvas detailplaneeringu keskkonna osas ei käsitleta üldse Rasmuse kinnistu puurkaevu PRK0009530 sanitaarkaitseala muutmise tekkivaid keskkonnamõjusid. Ühtlasi avaldas puurkaevu omanik soovi, et üldplaneeringut muutvale detailplaneeringule algatatakse *KSH* protsess, kus käsitletak planeeritava tegevusele Kaberneeme teekaitse vööndit ja puurkaevu PRK0009530 sanitaarkaitseala muutmist. Lisaks on kirjas juhitud tähelepanu, et Keskkonnaamet on ise kehtestanud olemasoleva informatsiooni põhjal puurkaevule PRK0009530 sanitaarkaitseala lähtudes ettevaatusprintsipi ja hüdrokeoloogilisest põhjendatusest ning puurkaevu PRK0009530 rajamise momendil puudus Kaberneemes tsentraalne veevarustus.

Keskkonnaamet selgitas 25.09.2018 kirjas nr 14-4/18/12956-5 puurkaevu omanikule, et Jõelähtme Vallavolikogu tegi otsuse Kaberneeme küla Juhani kinnistu detailplaneeringu koostamise algatamise, lähteülesande kinnitamise ning *KSH* algatamata jätmise kohta 29.08.2013 otsusega nr 414, kus otsuse nr 414 lisas 2 on jõutud järeldusele, et antud detailplaneeringuga ei kavandata tegevusi, mis võivad eeldatavalt tuua kaasa olulist mõju keskkonnamõju hindamise ja keskkonnasüsteemi seaduse § 33 lg 1 p-i 3 alusel. Otsuse nr 414 langetamisele eelnevalt küsis Jõelähtme Vallavalitsus 29.05.2013 kirjaga nr 7-3/1528 Keskkonnaameti seisukohta nimetatud kinnistu detailplaneeringu *KSH* algatamise vajalikkuse kohta. Keskkonnaamet andis oma seisukoha antud detailplaneeringu *KSH* vajalikkuse osas 28.06.2013 kirjaga nr HJR 6-8/13/13545-2, milles märkis, et lähtudes antud planeeringuala lähiümbrusest, looduslikest tingimustest, kavandatavast tegevusest ning Keskkonnaametile esitatud materjalidest, on Keskkonnaamet seisukohal, et Kaberneeme küla Juhani kinnistu detailplaneeringu alusel kavandatava tegevusega ei kaasne eeldatavalt olulist keskkonnamõju ning *KSH* algatamine ei ole vajalik. Lisaks sai puurkaevu PRK0009530 omanikule selgitatud, et mitte Keskkonnaamet ei ole määranud kõnesolevale puurkaevule 50 m sanitaarkaitseala, vaid seda on teinud Keskkonnaagenteur.

Nimelt oli keskkonnaregistrisse 2012. a seisuga kantud ligikaudu 30 000 puurkaevu andmed, kuid ainult 4 000 puurkaevu kohta oli olemas informatsioon puurkaevu projektist selle sanitaarkaitseala või hooldusala ulatuse kohta. Nii märkis Keskkonnaagentuur 30.11.2012 koostöös Keskkonnaministeeriumiga keskkonnaregistris puurkaevude sanitaarkaitsealaks ettevaatusprintsibiist tulenevalt 50 meetrit nende puurkaevude puhul, mille projektijärgset sanitaarkaitseala ulatust polnud teada.

Puurkaevu PRK0009530 omanik esitas 03.10.2018 vastuse Keskkonnaametile kirjale 25.09.2018 nr 14-4/18/12956-5, milles on välja toonud, et kuna Juhani kinnistu detailplaneering on Jõelähtme valla üldplaneeringut muutev, siis oleks tulnud sellele KSH algatada (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 03.10.2018 nr 14-4/18/12956-7 all). Samuti esitas puurkaevu PRK0009530 omanik küsimuse, kas Keskkonnaamet oli 28.06.2013 kirjaga nr HJR 6-8/13/13545-2 KSH vajalikkuse osas seisukohta andes teadlik, et tegemist on üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga ning palus esitada õigusliku aluse, milledega Jõelähtme Vallavalitsus on pöördunud Keskkonnaameti poole.

Vastavalt VeeS § 28 lõikele 1 on veehaarde sanitaarkaitseala joogivee võtmise kohta ümbritsev maa- ja veela, kus veomaduste halvenemise vältimiseks ning veehaarderajatiste kaitsmiseks kitsendatakse tegevust ja piiratakse liikumist. VeeS § 28¹ lõike 1 alusel on põhjaveehaarde sanitaarkaitsealal laiusega kas 30 m või 50 majandustegevus keelatud, välja arvatud veehaarderajatiste teenindamine, metsa hooldamine, heintaimede niitmine ning veeseire. Kuna puurkaevu PRK0009530 50 meetrise sanitaarkaitseala sisse jäävad hooned, abihooned ning sõidutee, ei ole võimalik VeeS § 28¹ lõikes 1 toodud 50 meetrise sanitaarkaitseala ulatuse nõudeid praeguses olukorras täita.

Puurkaev PRK0009530 sügavusega 95 meetrit avab Kambrium-Vendi põhjaveekogumi ning on rajatud 1995. aastal. Vahemikus 01.01.1995-01.01.1997 kehtis „Veehaarete ja veevarustusehitiste sanitaarkaitseala võõndite määramise juhend“, mis on kehtestatud keskkonnaministri 01.12.1994 määrusega nr 56. Vastavalt eelnimetatud dokumendile nähti põhjaveehaaretele punkti 1.1 alusel ette rangete kitsendustega sanitaarkaitsevööndi piir raadiusega mitte vähem kui 30 meetrit, kui põhjaveekiht on hästi kaitstud, ja mitte vähem kui 50 meetrit ebapiisavalt kaitstud põhjaveekihi puhul. Punkti 1.3 kohaselt võis tellija taotleda tervisekaitsetalituselt võõndi raadiuse vähendamist kuni poole võrra (antud juhul kuni 15 meetrini), kui veevõtt on alla 10 m³ ööpäevas.

Seega on puurkaevu PRK0009530 rajamisaegne sanitaarkaitseala ulatus tõenäoliselt 30 meetrit kuna tegemist on hästi kaitstud Voronka põhjaveekihi.

Keskkonnaamet saatis 01.11.2018 kirjaga nr 14-4/18/12956-9 puurkaevu PRK0009530 omanikule, Jõelähtme Vallavalitsusele, Casa Planeeringud OÜ-le arvamuste ja vastuväidete esitamiseks sanitaarkaitseala vähendamise korralduse eelnõu vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lg 1. Jõelähtme Vallavalitsus küsis 15.11.2018 selgitusi puurkaevu sanitaarkaitseala vähendamise esslnõu osas (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 16.11.2018 kirja nr 14-4/18/12956-11 all). Keskkonnaamet esitas 17.12.2018 kirjaga nr 14-4/18/12956-13 Jõelähtme Vallavalitsusele selgitused puurkaevu PRK0009530 sanitaarkaitseala vähendamise eelnõu osas. Jõelähtme Vallavalitsus teatas 17.01.2019 oma otsusest puurkaevu PRK0009530 sanitaarkaitseala vähendamise eelnõu osas vastuväiteid mitte esitada (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 16.11.2018 kirja nr 14-4/18/12956-13 all).

II. KAALUTLUSED

VeeS § 28 lõike 1 kohaselt on veehaarde sanitaarkaitseala joogivee võtmise kohta ümbritsev maa- ja veela, kus veomaduste halvenemise vältimiseks ning veehaarderajatiste kaitsmiseks kitsendatakse tegevust ja piiratakse liikumist. Vastavalt VeeS § 28 lõikele 4 otsustab Keskkonnaamet veehaarde sanitaarkaitseala määramise kaalutusõiguse kohaselt. VeeS § 28 lg 4 p 2 alusel võib Keskkonnaamet määrata veehaarde sanitaarkaitseala ulatuseks 30 meetrit

puurkaevust, kui vett võetakse põhjaveekihi üle 10 m³ ööpäevas ja põhjaveekiht on hästi kaitstud. Keskkonnaregistri andmetel on puurkaev rajatud 1995. aastal, mil kehtis „Veehaarete ja veevarustusehitiste sanitaarkaitseala vööndite määramise juhend“, mis oli kehtestatud keskkonnaministri 01.12.1994. a määrusega nr 56 ning mille kohaselt nähti punkti 1.1 alusel ette rangete kitsendustega sanitaarkaitsevööndi piir raadiusega mitte vähem kui 30 meetrit, kui põhjaveekiht on hästi kaitstud, ja mitte vähem kui 50 meetrit ebapiisavalt kaitstud põhjaveekihi puhul.

III. OTSUSTUS

Veeseaduse § 28 lg 4 punkti 2 alusel, tulenevalt Jõelähtme Vallavalitsuse poolt koostatud taotlusest ja käesolevas otsuses toodud kaalutlusest ning tuginedes Keskkonnaameti peadirektori 05.03.2018 käskkirja nr 1-1/18/118 „Looduskaitse oakonna, metsaosakonna ja regioonide põhimääruste kinnitamine“ lisa 5 „Keskkonnaameti Põhja regiooni põhimäärus“ punktidele 2.2 ja 3.5.8 **määrán:**

1. Harju maakonnas Jõelähtme vallas Kaberneeme külas Kaberneeme tee 9 kinnistul (kinnistusraamatu registriosa number 6840302, katastritunnus 24505:001:0630) olemasolevale puurkaevule PRK0009530 sanitaarkaitseala ulatuseks 30 meetrit puurkaevust.

2. Puurkaevu omanik on kohustatud teavitama Keskkonnaametit, kui käesolevas korralduses nimetatud õiguslik alus veehaarde sanitaarkaitseala vähendamiseks muutub või langeb ära.

Korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul haldusakti teatavakstegemisest, esitades vaide loa andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaak Jürgenson
juhataja
Põhja regioon

Teadmiseks: Andres Ergma, pension@online.ee
Jõelähtme Vallavalitsus
Casa Planeeringud OÜ, sirje@casa.ee
Keskkonnaagentuur

Karina Laasik
veespetsialist
Põhja regioon